

Vandrådet for Horsens Fjord - opgave 3

Med vandrådspakken for 2017 har Miljø- og fødevarerministeren givet kommuner mulighed for under inddragelse af vandråd at kommentere på videreførte indsætter fra vandplanerne 2009-2015 som en frivillig aktivitet. Kommunerne i hovedvandsområdet Horsens Fjord har ikke ønsket at kommentere på de videreførte VP1-indsætter ved at løse opgave 3 som angivet i vejledningen til kommuner og vandråd, opdateret version, juni 2017. Det tager vandrådet til efterretning.

Vandrådet har imidlertid fundet det formålstjenligt at vurdere og kommentere på det tidligere vandråds anbefalinger, indsatsprogrammet og effektueringen på et overordnet og mere principielt niveau.

Vandrådets udtalelse

Vandrådet for Horsens Fjord udtrykker hermed sin store misforståelse med Miljø- og Fødevarerministerens forvaltning af Vandrådets og kommunernes forslag til indsatsprogram for hovedvandsområdet Horsens Fjord.

Vandrådet er stærkt forundret over, at ministeren efter vandrådets afrapportering ændrer i grundlaget for de mange timers frivillig indsats i vandrådet.

Vandrådet finder det ikke befordrende for at deltage i vandrådsarbejdet, når det endelige indsatsprogram ikke afspejler vandrådets hensigt med det lokale forslag til indsatsprogram. Flere medlemmer overvejer fremtidig deltagelse i vandrådsarbejdet.

Begrundelse

Med fremsendelsen af den opdaterede vejledning til vandrådsarbejde den 28. juni 2017 skriver Miljø- og Fødevarerministeren bl. a.: *"Det er et stort og vigtigt arbejde, som I udfører ude i kommuner og vandråd for tiden, og det er afgørende for mig, at den lokale viden nu kommer i spil, så vores vandområdeplaner har fokus på de vandløb, hvor vi får mest natur- og miljøgevinst ud af vores indsætter"*.

Den tilgang har Vandrådet for Horsens Fjord også til opgaven, ligesom det var tilfældet for det tidligere vandråd i 2014. Oplevelsen af at bidrage til et lokalt tilpasset indsatsprogram i 2014 afspejles bl. a. ved, at der er stort sammenfald mellem medlemmerne i det tidligere, og det nuværende vandråd. Men også ved, at vandrådet fortsætter arbejdet med de nye opgaver ud fra de overordnede og principielle overvejelser, det tidligere vandråd drøftede og nåede til enighed om.

Det er ingen hemmelighed, at det tidligere vandråd i processen frem mod det endelige forslag til indsatsprogram havde intense drøftelser, svære overvejelser og vanskelige kompromisser. De seks kommuner skal have ros for at godkende vandrådets samlede forslag til indsatsprogram uændret, selvom tilsvarende svære overvejelser, efter vandrådets vurdering, også gjaldt for den politiske stillingtagen i kommunerne.

Vandrådets medlemmer bruger frivilligt hver især mange timer, og kører mange kilometer for at bidrage til vandplanlægningen. Vandrådets styrke er, at drøfte principper for miljøforbedring i et lokalt perspektiv, hvor der kræves en afvejning mellem miljøhensyn og erhvervshensyn, og – forhåbentligt – til at sikre bred opbakning til at gennemføre forslagene.

Det er derfor med nogen undren, at vandrådet konstaterer, at Miljø- og Fødevarerministeren ikke udviser en tilsvarende respekt og ydmyghed over for vandrådets indsats og anbefalinger.

Det vedtagne indsatsprogram i Vandplan 2 afspejler ikke Vandrådets og kommunernes anbefalinger og forslag til indsatsprogram. Med beslutningen om – efter vandrådets arbejde - at fjerne enkelte virkemidler, og dermed indsatsen i de pågældende vandløb, kan vandrådets hensigt med indsatsprogrammet ikke genkendes:

”Vandrådet har primært prioriteret indsats, der ikke forudsætter mange penge til erstatninger. Vandrådet finder imidlertid, at de få indsatsforslag i indsatsprogrammet, der forudsætter større erstatninger til lodsejere er væsentlige for helheden i indsatsprogrammet. Vandrådet anbefaler derfor Miljøministeren, at der afsættes tilstrækkelige midler til, at også disse projekter kan gennemføres”. (Vandrådets sammenfattende bemærkninger, 30. september 2014).

Tillige er indsatsen i kroner næsten halveret, og den tilstræbte ligelige fordeling af opgaven mellem kommunerne væk.

Vandrådet og de seks kommuner i hovedvandsområdet anbefalede i 2014 samlede indsats til i alt 14.427.778 kr. med indsats for 76, 4 km vandløb og 14 stk. enkeltanlæg (spærringer). Vandrådets – og kommunernes – forslag til indsatsprogram overskred den udstukne ramme med ca. 800.000 kr. Indsats, der ikke er medtaget i det vedtagne indsatsprogram for VP2:

Vandområde	Nr.	Indsats	Km/stk	Samlet pris Kr.
Bjørnkræer Grøft	05212	2.19 Restaurering af hele ådale	2,312 km	2.473.626
Malskræer Bæk	08574	2.6 Udlægning af groft materiale	0,353 km	109.876
Malskræer Bæk	08574	2.19 Restaurering af hele ådale	1,413 km	2.704.865
Malskræer Bæk	08574	2.15 Etablering af træer	1,413 km	91.858
Ørskov Bæk	08586	2.13 Etablering af miniådale	0,589 km	1.687.214
Ørskov Bæk	08586	2.15 Etablering af træer	0,589 km	38.266
SUM				7.105.705

Indsatsen i hovedvandsområdet Horsens Fjord er reduceret med 49% fra ca. 14,4 mio. Kr. til ca. 7,3 mio. kr. (Opgørelse p.b.a. Forslag til indsatsprogram, 30. september 2014)

Vandrådet vurderer i øvrigt, at Miljøstyrelsens efterfølgende justering af referenceværdier for de tilbageværende virkemidler er medvirkende til, at en række indsats ikke fremmes, idet indsatserne ikke længere kan leve op til kravet om omkostningseffektivitet. Den maksimale omkostningseffektive pris i dag jf. bekendtgørelsen er for nogle indsats typer reduceret med over 80% i forhold til virkemiddelkatalogets priser, som vandrådet havde til rådighed i 2014.

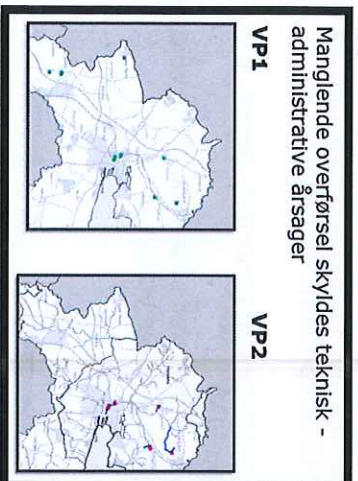
Vandrådets kommentarer

1. Nogle indsats er overført fra Vandplan 1 til vandplan 2, selvom indsatserne er gennemført. Det gælder fx indsatsen ”Fjernelse af fysiske spærringer AAR-011027.

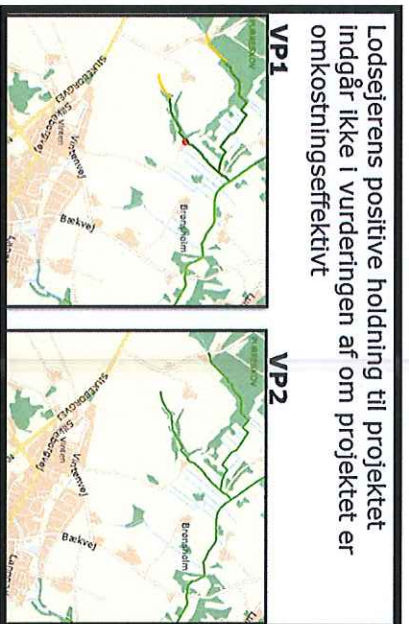
Miljø- og Fødevarerministeren opfordres til at opdatere data og indsatsprogram bl. a. på baggrund af kommunernes løbende indberetninger.

2. Nogle indsats er ikke overført fra Vandplan 1 til vandplan 2, selvom indsatserne ikke er gennemført. Det gælder fx indsatsen "Regnbetingede udløb" i Hedensted Kommune. Miljø- og Fødevarerministeren opfordres til at opdatere data og indsatsprogram bl. a. på baggrund af kommunernes indberetninger.

3. Nogle indsats er ikke overført fra Vandplan 1 til vandplan 2, og fremmes ikke til udførelse, selvom lodsejerne har en positiv holdning til indsatsen. Det gælder fx Fjernelse af spærringen AAR-01073 ved Brønsholm i Horsens Kommune. Miljø- og Fødevarerministeren opfordres til at lodsejernes positive holdning til projekter indgår i vurderingen af om projektet er omkostningseffektivt.

Specielt for AAR-01073 finder vandrådet det i øvrigt besynderligt, at kravet om omkostningseffektivitet tilsyneladende bevirker, at spærringen ikke indgår i indsatsprogrammet til fjernelse. Det er den eneste resterende spærring i St. Hansted Å

systemet. Spærringen findes i Vinten Bæk, som har god økologisk tilstand for smådyr, og et godt potentiale som gydevandløb. Her er en positiv holdning til indsatsen fra lodsejerne, og indsatsen kan ske uden gene for landbrug i området.

Fjernelse af spærringen er helt i tråd med vandrådets tilgang til vandplanlægningen i hovedvandsoplandet jf. det tidligere vandråds overordnede og principielle overvejelser i 2014:

- ✓ Det anbefales at indsatsen først og fremmest sker i de større sammenhængende vandløbssystemer. Størrelsen af det enkelte vandløb er ikke af afgørende betydning.
- ✓ Det anbefales at indsatsen først og fremmest sker, så der opnås en høj kvalitet i sammenhængende vandløbssystemer.
- ✓ Det anbefales at indsatsen først og fremmest sker hvor vandløbskvaliteten i dag er god eller knap så god, og så der opnås en super god kvalitet.
- ✓ Det anbefales at indsatsen først og fremmest sker hvor der er et naturligt grundlag for en rigtig god vandløbskvalitet.
- ✓ Det anbefales at der først og fremmest fjernes spærringer hvor fjernelse af spærringer er det bedste virkemiddel til at opnå en høj kvalitet i et givent vandløb.
- ✓ Det anbefales at fjerne de spærringer, det er nødvendigt at fjerne, for at de gode vandløb fungerer fra udspring til udløb.
- ✓ Det anbefales at anvende det / de virkemidler der anses for mest velegnede på et givent sted for at opnå en rigtig god vandløbskvalitet.

På vegne af et enig vandråd

